

Götene VA-plan 2014

Åtgärder för VA-försörjning i Götene kommun

2014-10-09

ANTAGANDEHANDLING

Åtgärder för en hållbar försörjning av vatten och avlopp

Vintern 2013 startade Götene kommun ett förvaltningsövergripande arbete med strategisk VA-planering för hela kommunen. Målet är att förbättra möjligheten att fatta väl avvägda och långsiktigt strategiska beslut rörande vatten- och avloppsförsörjningen, vilket är nödvändigt för en hållbar utveckling av kommunen. Detta dokument är en vatten- och avloppsplan, *VA-plan*, för Götene kommun. VA-planen har tagits fram i ett kommunövergripande samarbete med utgångspunkt i de tidigare utformade dokumenten VA-översikt och VA-strategi.

VA-planen anger vilka åtgärder som behövs inom VA-försörjningen i syfte att uppnå en hållbar VA-försörjning, nu och i framtiden. Det finns åtgärder som har beröring med den politiska inriktningen i Götene kommun och som därför antas av styrelsen för Götene Vatten och Värme AB samt av kommunfullmäktige i Götene kommun. Huvuddelen av de åtgärder som föreslås är av en annan karaktär och ryms inom det arbete kommunens tjänstemän redan har mandat att driva. Dessa åtgärder omfattas inte av antagandet av VA-planen men utgör en tydlighet för tjänstemännens fortsatta arbete kring VA-frågor i Götene kommun.

VA-planen har ett stort fokus på den framtida VA-försörjningen i områden med samlad bebyggelse, det vill säga områden som idag har enskild VA-försörjning men som av olika skäl kan komma att få en annan VA-lösning i framtiden. VA-utbyggnad tillhör de åtgärder i VA-planen som antas av politiska instanser.

I områden som ska anslutas till allmänt VA är även åtgärder i väntan på anslutning viktiga att belysa. Det handlar bland annat om att ta fram riktlinjer för vad som gäller i väntan på anslutning, t.ex. vid ansökan om bygglov för ombyggnad eller nybyggnation. En sådan åtgärd är exempel på uppgifter som tjänstemän i kommunen har mandat att driva utan att de behöver antas i ett politiskt beslut av VA-planen. Andra exempel på åtgärder som avser det arbete som sker på tjänstemannanivå i kommunen är beredskap att agera i händelse av driftstörning eller konkretisera lämpliga former för hur fortsatt samarbete på förvaltningsnivå kring VA-planering.

Ordlista

<i>Allmän VA-anläggning</i>	är en anläggning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De samlade VA-anläggningarna inom en kommuns gränser, för vilka en kommun är huvudman, benämns ”Den allmänna VA-anläggningen”.
<i>Allmänt VA-område</i>	är ett område som idag har tillgång till allmän VA-försörjning och där det finns ett verksamhetsområde för dricksvatten och/eller spillvatten. I vissa allmänna VA-områden finns även verksamhetsområde för dagvatten.
<i>Anläggningsavgift</i>	är en engångsavgift som fastighetsägaren betalar för att få inkoppling till en allmän VA-anläggning. För abonnenten medför den en rättighet att för all framtid vara ansluten till det allmänna VA-nätet.
<i>Avlopp</i>	är samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.
<i>Avtalsanslutning</i>	innebär att även fastigheter som ligger utanför kommunens verksamhetsområden är anslutna till allmän VA-försörjning. Avtal om detta upprättas mellan kommunen och de fastighetsägare som vill ansluta sina fastigheter till kommunens VA-nät. Sådana avtal skall grunda sig på vad som är skäligt och rättvist varvid VA-taxan bör vara en utgångspunkt.
<i>Brukningssavgift</i>	är en periodisk avgift som VA-abonnenter betalar till VA-huvudmannen för att täcka av drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra kostnader för en allmän VA-anläggning som inte täcks av anläggningsavgiften.
<i>Dagvatten</i>	är ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten.
<i>Dräneringsvatten</i>	är markvatten och grundvatten som samlas upp och tas omhand i en dräneringsledning.
<i>Enskild VA-anläggning</i>	är en anläggning eller annan anordning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen inte äger. Enskilda anläggningar kan finnas för en enskild fastighet, för flera fastigheter tillsammans eller för samfälligheter och föreningar. En enskild VA-anläggning kan avse såväl ledningar som en lokal lösning för produktion av dricksvatten eller rening av avloppsvatten.
<i>Enskilt VA-område</i>	är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som inom överskådlig framtid inte har behov av en förändrad VA-struktur utan kommer att fortsätta ha enskild försörjning. Ett enskilt VA-område kan ha anslutning till allmänt VA via avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter).
<i>Gemensamhetsanläggning</i>	är en enskild VA-anläggning (se ovan) som inrättats för två eller flera fastigheter gemensamt.
<i>Huvudman</i>	är den som äger en VA-anläggning.

<i>Kommunen</i>	utgörs av en politisk organisation och en tjänstemannaorganisation. I Götene finns kommunala bolag, till exempel Götene Vatten och Värme, som också ingår i kommunens organisation.
<i>Kretsloppsanpassning</i>	innebär att VA-försörjningen ska anpassas så att de material som används och de resurser som uppkommer är en del av ett kretslopp, där återanvändning eller återvinning eftersträvas.
<i>Nödvatten</i>	är vatten för dryck, matlagning och personlig hygien som distribueras utan att nyttja det ordinarie ledningsnätet. Det kan istället ske med tankar eller tankbilar.
<i>Omvandlingsområde</i>	är ett fritidshusområde där många väljer att bosätta sig permanent. Det sker en omvandling mot permanentboende.
<i>Reservvatten</i>	är dricksvatten som distribueras via det ordinarie ledningsnätet men från annan produktionsanläggning än den ordinarie.
<i>Resurshushållning</i>	<i>innebär att de resurser som förs in i ett system, t.ex. ett projekt eller ett kretslopp, används på bästa sätt och ger så stor nytta som möjligt i förhållandet till investeringen eller så långt som möjligt återanvänds eller återvinns i ett slutet kretslopp.</i>
<i>Samlad bebyggelse</i>	
<i>Skattekollektivet</i>	<i>utgörs av alla kommuninvånare som betalar kommunalskatt. Dessa skattepengar ska användas till många olika nyttigheter som vård, skola och omsorg men också politisk ledning, administration, myndighetsutövning, planering, gatudrift och mycket annat.</i>
<i>Spillvatten</i>	är vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, biltvättar och dylikt).
<i>Tillskottsvatten</i>	är det vatten som utöver spillvatten finns i spillvattenledningar. Tillskottsvatten kan bestå av anslutet dagvatten, anslutet dräneringsvatten, samt vatten som läcker in från marken om ledningarna inte är täta. Tillskottsvattnets andel kan i många fall vara mycket stor, i extrema fall flera gånger större än mängden spillvatten.
<i>VA-anläggning</i>	är en anordning för att försörja en fastighet eller bebyggelse med vatten- och avlopp. I begreppet VA-anläggning ingår både ledningar och pumpar för transport av vatten och avlopp, samt anordningar för produktion av dricksvatten och rening av avloppsvatten.
<i>VA-bevakningsområde</i>	är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som sannolikt inte har behov av en förändrad VA-struktur. Bevakning av området behövs för att följa om behovet av en förändrad VA-struktur förändras över tid. Även områden som idag har anslutning till allmänt VA via avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter) kan klassificeras som ett VA-bevakningsområde.
<i>VA-kollektivet</i>	utgörs av abonnenter som betalar avgifter till kommunen för dricksvatten, spillvatten eller dagvatten. Dessa avgifter utgör

således betalning för tjänster som kommunen utför och är inte en form av skatt. De får endast användas till att täcka kostnader som är nödvändiga för VA-verksamheten.

- VA-taxa* anger den enskilde abonnentens VA-avgifter. VA-taxan är i princip lika för alla VA-abonnenter av en viss typ. Det finns dock vissa möjligheter att tillämpa särtaxa om det för ett visst område finns kostnader som i beaktansvärd omfattning (normalt mer än 30 %) avviker från kostnaderna för vad som är normalt inom kommunens verksamhetsområden.
- VA-utbyggnadsområde* är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som har behov av en förändrad VA-struktur. VA-utbyggnadsområden uppstår när kommunen har fattat beslut om anslutning till allmänt VA samt när i tid utbyggnaden ska ske. Efter VA-utbyggnad klassas området som Allmänt VA-område. Även områden som idag har anslutning till allmänt VA via avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter) kan klassificeras som ett VA utbyggnadsområde.
- VA-utredningsområde* är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som kan ha behov av en förändrad VA-struktur. Utredning behöver utföras för att visa vilket behov som finns, vilka möjligheter som finns för att förbättra situationen samt vad som är bästa lösningen givet behov och möjlighet. Även områden som idag har anslutning till allmänt VA via avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter) kan klassificeras som ett VA-utredningsområde.
- Verksamhetsområde* är ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt definierat område, inom vilket kommunen är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning. Inom verksamhetsområdet gäller kommunal VA-taxa.

Innehållsförteckning

1	Inledning	8
1.1	VA-plan – det tredje steget i VA-planarbetet	8
1.2	VA-planens syfte	8
1.3	VA-planens uppbyggnad	8
1.4	Projektorganisation	10
1.5	Avgränsning	11
1.6	Uppdatering av VA-planen	12
2	Olika typer av åtgärder	13
2.1	Åtgärder med grund i VA-översikt och VA-strategi	13
2.2	Politiskt beslut och tjänstemannastöd	13
3	VA-planområden	16
3.1	Glesbebyggelse	16
3.2	Samlad bebyggelse	17
3.3	Verksamhetsområde	18
4	Bedömning av behov och möjlighet	19
4.1	Behov av en förändrad VA-struktur	19
4.2	Möjlighet för anslutning till allmänt VA	19
4.3	Resultat av bedömningen	20
5	Påverkansfaktorer vid klassificering av VA-planområden	23
5.1	VA-förening	23
5.2	Geografiskt läge	23
5.3	Tekniska förutsättningar	23
5.4	Kostnadstäckning	24
6	Konsekvenser av VA-planens genomförande	25
6.1	För invånaren	25
6.2	För kommunens organisation	27
6.3	För regionen och grannkommuner	28
6.4	För vattenstatusen	28
7	Kommande arbete med genomförande och uppföljning	30
7.1	Arbete med åtgärder	30
7.2	Uppföljning	31

8	Rekommendation till översiktsplanen och övrig fysisk planering.....	33
8.1	Behov av detaljplan inför VA-utbyggnad	33
8.2	Förtätning i VA-utbyggnadsområden	33
8.3	Säkerställ infrastrukturstråken för VA	33
8.4	Synliggör de olika typerna av VA-planområden.....	33

Bilagor

Bilaga 1	Modell: Bedömning av behov av förändrad VA-struktur
Bilaga 2	Modell: Bedömning av möjlighet av för anslutning till allmänt VA
Bilaga 3	Resultat: Kartbild med behov och möjlighet av förändrad VA-struktur
Bilaga 4	Antagandehandling: Åtgärder för enskild och allmän VA-försörjning

1 Inledning

Götene kommun har beslutat att ta fram en strategisk VA-plan som en del i kommunens arbete för att upprätthålla en hållbar utveckling av VA-försörjningen. VA-försörjning omfattar försörjningen av dricksvatten, spillvatten och dagvatten både inom och utanför nuvarande verksamhetsområde för allmänt VA. Ett mer övergripande mål med den strategiska VA-planen är att minska miljöbelastningen och möjliggöra för en långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling i Götene kommun. VA-planen är ett tematiskt tillägg till kommunens framtidsplan och antas därför av kommunfullmäktige.

Arbetet att ta fram VA-planen är politiskt förankrat och grundas på en projektplan som anger ramarna för arbetet. I projektplanen presenteras en bred projektorganisation bestående av styrgrupp, arbetsgrupp, utökad arbetsgrupp och referensgrupp. Kommunen har haft ett kommunövergripande samarbete genom hela arbetsprocessen.

1.1 VA-plan – det tredje steget i VA-planarbetet

Denna VA-plan är det tredje dokumentet som ingår i kommunens övergripande VA-planering. De två tidigare dokumenten är *VA-översikt* färdigställd under 2013 samt *VA-strategi* godkänd av kommunstyrelsen 2014-03-12. I kommande arbete ska VA-planens åtgärder genomföras och följas upp.

Steg 1: VA-översikt – Sammanställning av nulägesbilden för all VA-försörjning i hela kommunen. Nulägesbilden utgörs av de aspekter som kan påverka beslut kopplade till VA-försörjningen.

Steg 2: VA-strategi – Riktlinjer och ställningstaganden som ligger till grund för VA-plan samt prioriteringar av olika åtgärder. VA-strategin ska användas som ett långsiktigt planeringsverktyg.

Steg 3: VA-plan – Åtgärder, kopplade till plats och tid, för all VA-försörjning i hela kommunen. Inkluderar också en beskrivning av de konsekvenser som uppkommer vid arbete med åtgärder inom VA-försörjningen.

Steg 4: Genomförande och uppföljning – Kontinuerligt och långsiktigt arbete med att utföra och följa upp de åtgärder som identifierats i VA-planen.

1.2 VA-planens syfte

VA-planens innehåll påverkas av de beskrivningar som finns i VA-översikten och av de generella riktlinjer och ställningstaganden som finns i VA-strategin. Syftet med planen är att skapa en tydlig och långsiktig planering för vatten- och avloppsförsörjning i Götene kommun både inom och utanför nuvarande verksamhetsområde för allmänt VA. VA-planen skapar en viktig grund för en långsiktigt hållbar VA-försörjning, även i områden som idag inte berörs av de allmänna vattentjänsterna.

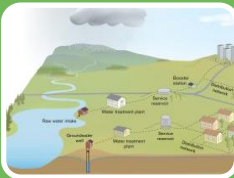
1.3 VA-planens uppbyggnad

VA-planen handlar om vilka åtgärder som ska vidtas inom VA-försörjningen. Det är ett stort fokus i planen på bakgrunden till hur VA-försörjningen i områden med samlad bebyggelse ska fungera i framtiden. Följande kapitel redovisas i VA-planen:

Olika typer av åtgärder

- Åtgärder som antas av politiker
- Åtgärder som stöd på tjänstemannanivå

VA-planområden

- Bakgrund till klassificering
- Innebörd

Behov

- Basbehov av förändrad VA-struktur: "områdets inneboende egenskaper"
- Samhälle • Miljö • Hälsa

Möjligheter

- Basmöjligheter: "områdets förutsättningar för VA-anslutning"
- Överföringsledning • Bebyggelsestruktur • Anläggning
- Samordning • Skyddsvärde

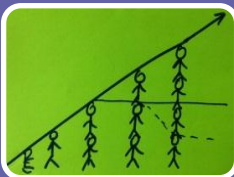
Påverkansfaktorer

- VA-förening • Geografiskt läge
- Tekniska förutsättningar • Kostnadstäckning

Konsekvenser av VA-planens genomförande

- Socialt
- Miljömässigt
- Ekonomiskt

Kommande arbete

- Genomförande
- Uppföljning

Rekommendation till fysisk planering

- Detaljplan inför VA-utbyggnad • Förtätning i VA-utbyggnadsområden
- Infrastrukturstråken för VA • VA-planområden

I bilagor till VA-planen redovisas följande bakgrund och resultat:

Modell: Bedömning av behov av förändrad VA-struktur

Modell: Bedömning av möjlighet för anslutning till allmänt VA

Resultat: Kartbild med behov och möjlighet av förändrad VA-struktur

Beslutsunderlag: Åtgärder för enskild och allmän VA-försörjning

1.4 Projektorganisation

För VA-planarbetet i Götene kommun ska återspegla den verklighet som upplevs inom kommunens olika delar utförs arbetet av en bred arbetsgrupp där varje deltagare bidrar med sin expertkunskap kopplad till VA-försörjning. Genom arbetsprocessen förankras frågeställningar och behov såväl bland tjänstemän som i berörda politiska instanser. Kommunstyrelsens förberedande utskott samt Götene Vatten och Värme ingår i en styrgrupp för projektet. Samarbete är en viktig förutsättning för en hållbar och långsiktig planering av frågor rörande VA-försörjning och bebyggelseplanering inom kommunen.

Sweco har stöttat Götene kommun i arbetet med denna VA-plan genom att ansvara för projekt- och processledning samt författande av stora delar av innehållet. Swecos projektorganisation har utgjorts av;

Tove Karnstedt	Projektledare
Mattias Salomonsson	Biträdande projektledare och handläggare
Andreas Lindhe	Bedömning av behov och möjlighet
Peter Rodhe	Naturvärden och ekosystemtjänster
Eric Tebelius	Allmänna VA-verk
Magnus Liedholm	Kvalitetsansvarig

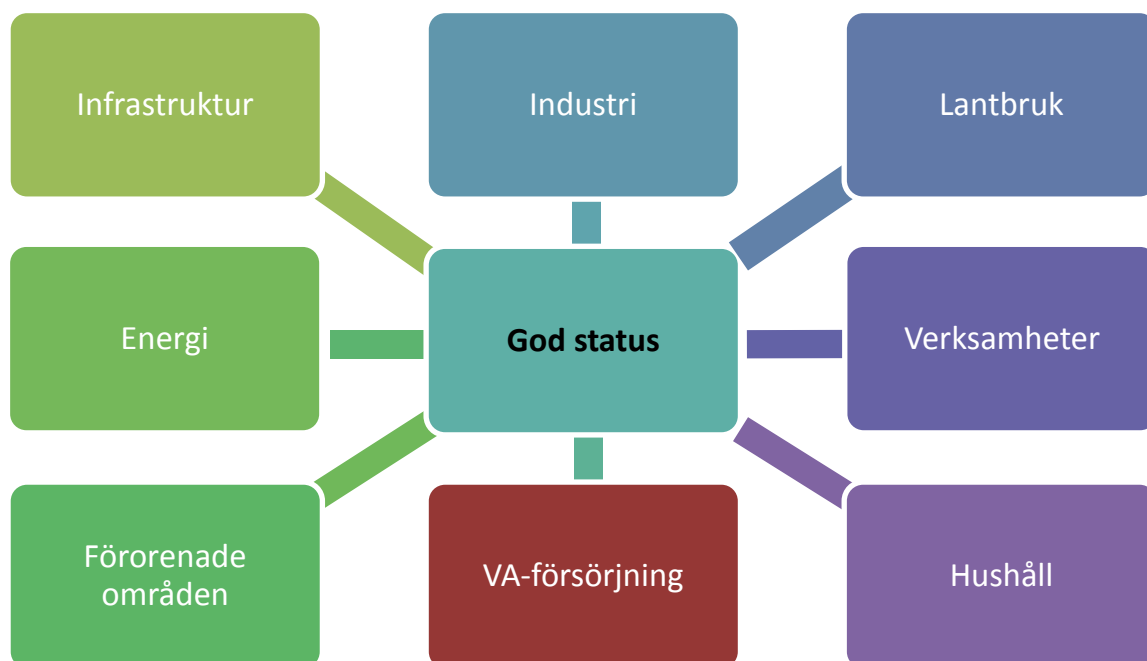
Götene kommun har i rollen som beställare engagerat en förvaltningsövergripande arbetsgrupp och en styrgrupp för stöttning och styrning av uppdraget. I arbetsgruppen har följande personer ingått;

Per Seiving	Stadsarkitekt
Jan Andersson	VA-chef
Daniella Danielsson	VA-ingenjör
Ann-Charlotte Williamson	Miljö- och Hälsoskyddsinspektör

1.5 Avgränsning

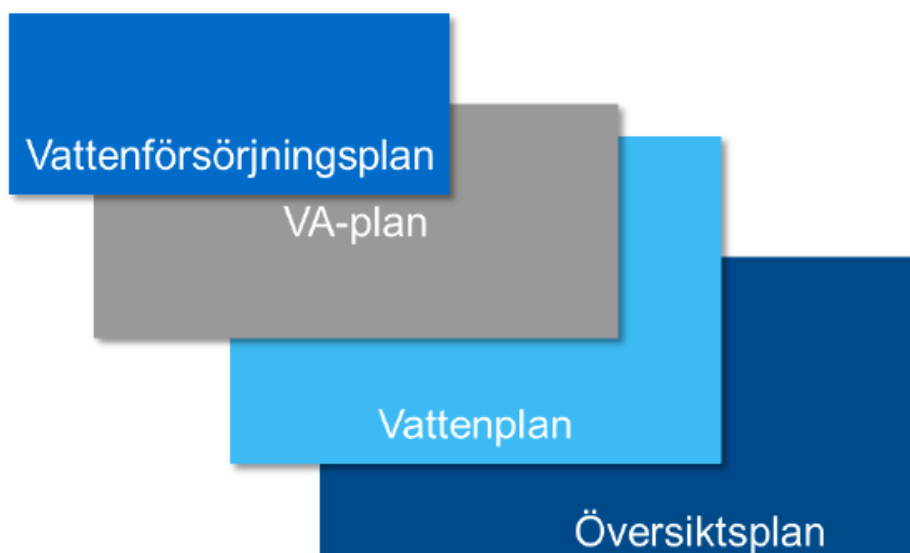
Föreliggande VA-plan för Götene kommun har fokus på de åtgärder som ska göras inom VA-sektorn i syfte att bidra till en hållbar utveckling av kommunen. Genom arbetet med VA-planen och de tidigare stegen i den strategiska VA-planeringen medverkar VA-sektorn till att minska belastningen på miljön, både inom Götene kommun och i det vatten och den luft som rör sig vidare, över Götene kommuns gränser.

Ansvar att jobba för att god status ska kunna bibehållas eller uppnås i de vattenförekomster som berörs av Götene kommun åligger inte bara verksamheter kopplade till VA-försörjning och inte heller bara Götene kommun. Ska god vattenstatus i alla vatten bli verklighet behöver flera sektorer i samhället medverka. Vilka andra sektorer som har stor betydelse för vattenstatusen visas i Figur 1.

Figur 1: Huvudsakliga sektorer i samhället som alla måste bidra i syfte att uppnå eller bibehålla god status i vattenförekomster. VA-sektorn är endast en av flera sektorer som behöver samarbeta kring frågan om vattenstatus.

Det övergripande arbete som VA-sektorn behöver göra tillsammans med övriga sektorer i samhället för att god status ska bibehållas eller uppnås ligger utanför arbetet med VA-planen. Ett forum, inom kommunens försorg, för att hantera denna fråga kan vara arbete med en Vattenplan. Havs- och vattenmyndigheten visar i sin vägledning för VA-planering ett samband mellan olika planer för vatten, se Figur 2. I arbetet med vattenplanen hanteras förslagsvis alla de sektorer i samhället som har betydelse för vattenstatusen.

Figur 2: Principiell bild som visar hur översiktsplan, vattenplan, VA-plan respektive vattenförsörjningsplan kan förhålla sig till varandra. Götenes arbete med strategisk VA-planering inrymmer det innehåll som normalt finns i en vattenförsörjningsplan, Från Vägledning för kommunal VA-planering, Havs- och vattenmyndigheten, rapport 2014:1.

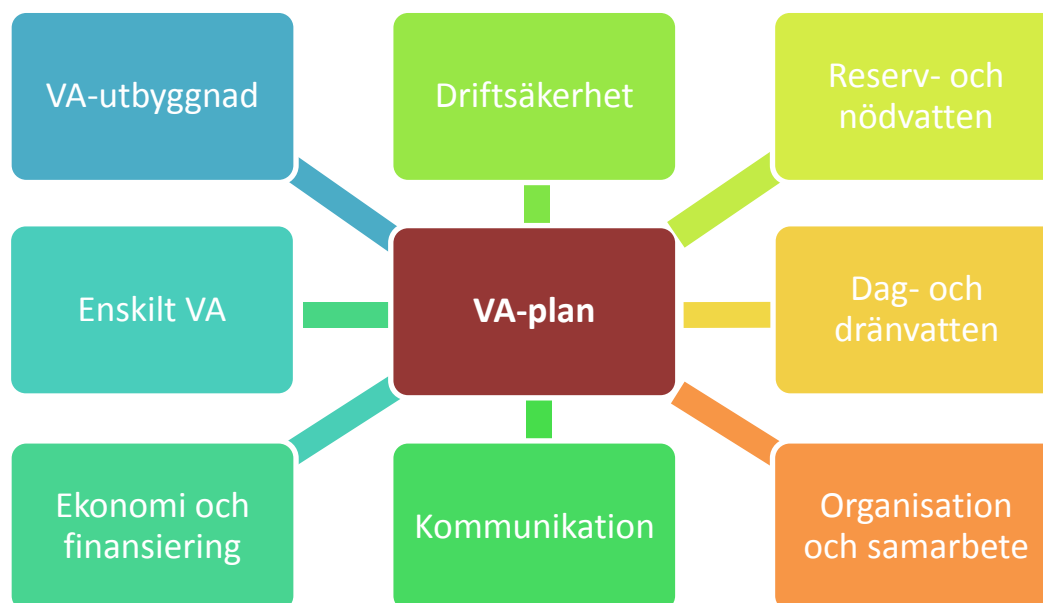
1.6 Uppdatering av VA-planen

För att VA-planen och hela den strategiska VA-planeringen ska vara ett användbart underlag och riktmarke till kommunens arbete med VA-försörjning och översiktlig planering behöver innehållet uppdateras med jämna mellanrum. Uppdatering sker förslagsvis i samband med aktualisering av Götene kommuns framtidsplan samt vid behov däremellan.

2 Olika typer av åtgärder

2.1 Åtgärder med grund i VA-översikt och VA-strategi

För varje riktlinje och för varje ställningstagande i VA-strategin har förslag till åtgärder tagits fram i VA-planarbetet, fördelat på de olika delarna i strategin, se *Figur 3*. Åtgärderna innehåller det som bedöms vara mest angeläget i syfte att uppfylla respektive ställningstagande, givet de förutsättningar som utgör nuläget och en bedömning av framtida behov. Så långt det är möjligt har ambitionen varit att åtgärderna ska vara avgränsade i tid med en start och ett slut, lämpligt att överföra till projektform och möjliga att ”bocka av”.

Figur 3: I arbetet med VA-planen har åtgärder konkretiserats inom alla de delar som finns i VA-strategin.

2.2 Politiskt beslut och tjänstemannastöd

Det finns åtgärder som har beröring med den politiska inriktningen i Götene kommun och som därför antas av kommunfullmäktige i Götene kommun, se *bilaga 4: Beslutsunderlag: Åtgärder för enskild och allmän VA-försörjning*. Huvuddelen av de åtgärder som föreslås är av en annan karaktär och rymms inom det arbete kommunens tjänstemän redan har fått mandat att driva. Dessa åtgärder redovisas inte i VA-planen men utgör en tydlighet för tjänstemännens fortsatta arbete kring VA-frågor i Götene kommun. Nedan anges kopplingen mellan VA-strategins olika kategorier och typ av åtgärder som föreslås.

- **Enskilt VA och VA-utbyggnad** rymmer åtgärder både i områden som även i framtiden kommer att ha enskild VA-försörjning och områden som kan vara på väg mot en anslutning till allmänt verksamhetsområde. VA-utbyggnad till nya verksamhetsområden är en åtgärd som omfattas av politiskt beslut.

Arbete med de åtgärder som rör övrig enskild VA-försörjning i kommunen ingår i den sammanställning som tagits fram som stöd för tjänstemännens fortsatta arbete. Exempel på sådana åtgärder kan vara rådgivning till invånare som ska göra en ny anläggning för dricksvatten eller spillvatten, framtagande av rutin för bedömning av lämpliga krav för dricksvatten och spillvatten samt avtal i väntan på förändrad VA-struktur. En annan viktig åtgärd som kommer att vidtas på tjänstemannanivå är att

ta fram ändamålsenligt kommunikationsmaterial som kan användas i olika sammanhang, till exempel vad som gäller och vad som är viktigt att tänka på vid avtalsanslutning.

- ***Driftsäkerhet, Reservvatten och nödvatten*** och ***Dagvatten och dränvatten*** hanterar åtgärder som föreslås inom den befintliga allmänna VA-anläggningen och omfattar både verksamhet under normala förhållanden såsom drift och underhåll som beredskap att agera i händelse av störning i den normala driften. Åtgärder i denna kategori är med ett undantag sådana som ingår i den sammanställning som tagits fram som stöd för tjänstemännens fortsatta arbete.

Bland åtgärderna återfinns långsiktiga planer för underhåll och förnyelse av alla allmänna VA-anläggningar. Andra åtgärder rör säkerställande av reservvatten och framtagande av rutin för att beakta klimatförändringar vid teknikval inom den allmänna VA-anläggningen.

- ***Organisation och samarbete*** samt ***Kommunikation*** redogör för åtgärder som ska stärka och tydliggöra kommunens organisation och samarbete kring frågor som rör VA-försörjning. Här hanteras åtgärder för bättre kommunikation kring VA-frågor både internt i kommunens organisation och externt till invånare i Götene kommun.

Åtgärder i denna kategori är med ett undantag sådana som ingår i den sammanställning som tagits fram som stöd för tjänstemännens fortsatta arbete. En modell för en enkel kostnads-nyttö-analys vid beslut inom VA-försörjningen är en av åtgärderna som syftar till att stötta alla delar i organisationen. Många av ställningstagandena i denna kategori pekar mot behov av en kommunikationsplan som hanterar såväl intern som extern kommunikation i olika avseenden.

- ***Ekonomi och finansiering*** rör ansvaret för finansiering av VA-försörjningen och finns med i syfte att skapa förutsättningar för planering av investeringar på ett effektivt och långsiktigt sätt. En åtgärd som föreslås i VA-planen avser utbyggnad av allmänt VA till Kinnekulles västsidan genom ledningsdragning från Götene. Utifrån de tre hållbarhetsperspektiven (miljömässigt, socialt och ekonomiskt) är samfinansiering mellan VA-kollektivet och skattekollektivet i Götene kommun en förutsättning för denna VA-utbyggnad. Särtaxa för berörda fastighetsägare kan vara nödvändigt för en hållbar finansiering.

Även i den sammanställning som tagits fram som stöd för tjänstemännens fortsatta arbete finns åtgärder kopplade till ekonomi och finansiering. Många av VA-strategins ställningstaganden pekar mot behovet av välanpassat och ändamålsenligt kommunikationsmaterial som kan användas i främst extern kommunikation kring finansiering av VA-anläggningar. Andra åtgärder rör rutiner, bland annat för att säkerställa information till fastighetsägare i tidiga skeden och för att ta fram rutin för att säkerställa regelbunden anpassning av VA-anläggningsavgiften så att den står i proportion till förväntat investeringsbehov vid anslutningar.

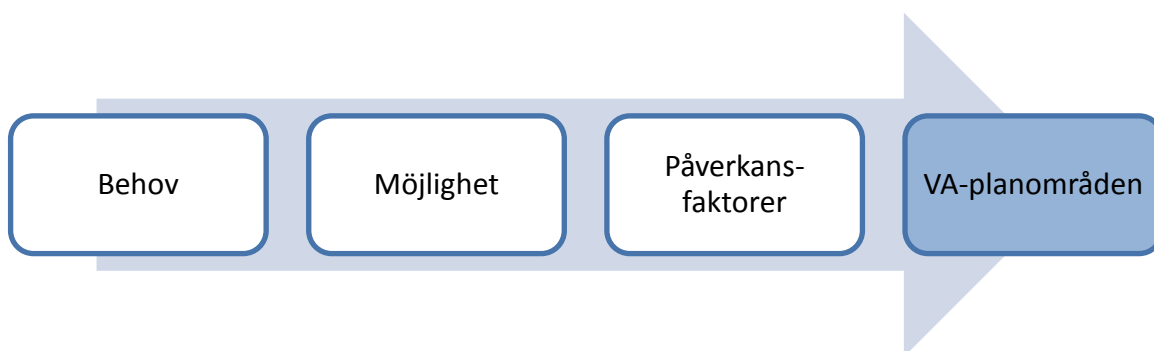
Bland de föreslagna åtgärderna finns sådant som kommunen helt eller delvis redan jobbar med. Syftet med att inkludera dessa åtgärder i sammanställningen är att tydliggöra vikten av att fortsätta med dessa åtgärder och låta dem bidra till den samlade bilden av det arbete som ska göras inom VA-försörjning. Ett annat syfte är att undvika att dessa moment glöms bort eller nedprioriteras i det fall personal slutar eller byter arbetsuppgifter.

Den sammanställning som utgör stöd på tjänstemannanivå är ett levande dokument som är avsett att användas som underlag i den löpande verksamheten. Sammanställningen innehåller ett stort antal åtgärder som kommer att införlivas i den löpande verksamheten.

3 VA-planområden

Alla fastigheter i Götene kommun kommer att tillhöra någon sorts VA-planområde. Beslutsunderlag för klassificering finns i bilaga 4. Ytterligheterna bland VA-planområden är områden med *allmän VA-försörjning*, vilket utgörs av verksamhetsområden för allmänt VA och områden med *enskild försörjning* där denna försörjningsform sannolikt kommer att behållas även i framtiden. Däremellan ligger områden som är *på väg att bli anslutna till allmän VA-försörjning*, är föremål för vidare arbete i syfte att *ta reda på mest lämpliga form av VA-försörjning* eller som behöver *bevakas lite extra* för att hålla koll på om behovet av en förändrad VA-struktur förändras.

I detta kapitel redovisas innebörden med olika typer av VA-planområden. I efterföljande kapitel redovisas bedömning av *behov av en förändrad VA-struktur, möjlighet för VA-anslutning*. Detta tillsammans med *påverkansfaktorer vid klassificering av VA planområden* ger en grund för klassificering av VA-planområden, se *Figur 4*. Förslag till klassificering av VA-planområden för bebyggelse i Götene kommun redovisas i *bilaga 4: Beslutsunderlag: Åtgärder för enskild och allmän VA-försörjning*.

Figur 4: Bakgrunden till klassificering av VA-planområde.

3.1 Glesbebyggelse

Områden eller fastigheter som består av få sammanhängande fastigheter eller av glesbebyggelse tillhör det som i VA-planen benämns Enskilt VA-område. En principskiss för olika typer av VA-planområden visas i *Figur 5*.

Enskilt VA-område

- **Enskilt VA-område** är ett område med en sådan karaktär att godtagbart omhändertagande av avlopp och godkänt dricksvatten kan lösas enskilt även i framtiden. Detta kan bero på att fastigheterna ligger glest eller att det inom områden med samlad bebyggelse finns gynnsamma geologiska förhållanden, stora tomter eller stora avstånd mellan tomterna. Därtill förutspås ingen ändring av förutsättningarna inom en överskådlig framtid. Enskild VA-försörjning kan också vara baserad på anläggningar som försörjer flera fastigheter. Ett enskilt VA-område kan ha anslutning till allmänt VA via avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter). I områden med enskilt VA är det varje fastighetsägares ansvar att se till att försörjningen av dricksvatten och omhändertagandet av spillvatten och dagvatten fungerar tillfredsställande.

3.2 Samlad bebyggelse

I VA-översikten anges 25 områden i kommunen som utgörs av samlad bebyggelse. Dessa områden har idag enskild VA-försörjning och inom områdena finns ca 15 fastigheter eller fler som ligger i nära anslutning¹ till varandra. Vid arbetet med VA-planen har ytterligare 12 områden identifierats som samlad bebyggelse. Dessa områden sorteras in i olika sorters VA-planområden vars innebörd redovisas nedan samt *Figur 5*.

VA-utbyggnadsområde

VA-utredningsområde

VA-bevakningsområden

- **VA-utbyggnadsområde** är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som bör anslutas till allmän VA-försörjning och införlivas i verksamhetsområdet. Kommunen rekommenderas att fattat beslut om anslutning till allmänt VA samt när i tid utbyggnaden ska ske. Efter VA-utbyggnad klassas området som *Allmänt VA-område*. Även områden som idag har anslutning till allmänt VA via avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter) kan klassificeras som ett VA-utbyggnadsområde. I samma stund ett VA-utbyggnadsområde blir ett allmänt VA-område övergår ansvaret för att se till att försörjningen av dricksvatten och omhändertagandet av spillvatten och dagvatten fungerar tillfredsställande från den enskilde fastighetsägaren till VA-huvudmannen.
- **VA-utredningsområde** är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som kan ha behov av en förändrad VA-struktur. Benämningen VA-utredningsområde kan betraktas som ett ”tillfälligt tillstånd”. Ett område kan tillhöra denna områdestyp i många år. Utredning behöver utföras för att visa vilken VA-lösning som är mest lämplig och genomförbar för att förbättra situationen. Efter genomförd utredning klassas området antingen som *VA-utbyggnadsområde*, *VA-bevakningsområde* eller *Enskild VA-område*. Även områden som idag har anslutning till allmänt VA via avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter) kan klassificeras som ett VA-utredningsområde.

I VA-utredningsområden behöver tillsynsmyndigheten beakta det för fastighetsägaren oklara läget kring framtida form av VA-försörjning vid krav på förbättring av befintliga enskilda VA-anläggningar. Dock är det varje fastighetsägares ansvar att se till att försörjningen av dricksvatten och omhändertagandet av spillvatten och dagvatten fungerar tillfredsställande fram till dess att VA-försörjningen inte länge är enskild.

- **VA-bevakningsområde** är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som sannolikt inte har behov av en förändrad VA-struktur. Området kan behöva bevakas lite extra vilket kan innebära att tillsyn av enskilda avlopp prioriteras eller att särskilda överväganden kan behöva göras vid till exempel bygglovshantering. Bevakningen syftar till att följa om behovet av en förändrad VA struktur förändras över tid. Med kunskap om hur VA-situationen i ett område förändras över tid kan kommunen arbeta proaktivt för att situationen inte ska förvärras. Även områden som idag har anslutning till allmänt VA via avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter) kan klassificeras som ett VA bevakningsområde. I VA-bevakningsområden är det

¹ Avstånd mellan centrum på bostadshus på angränsande fastigheter är mindre än 75 meter.

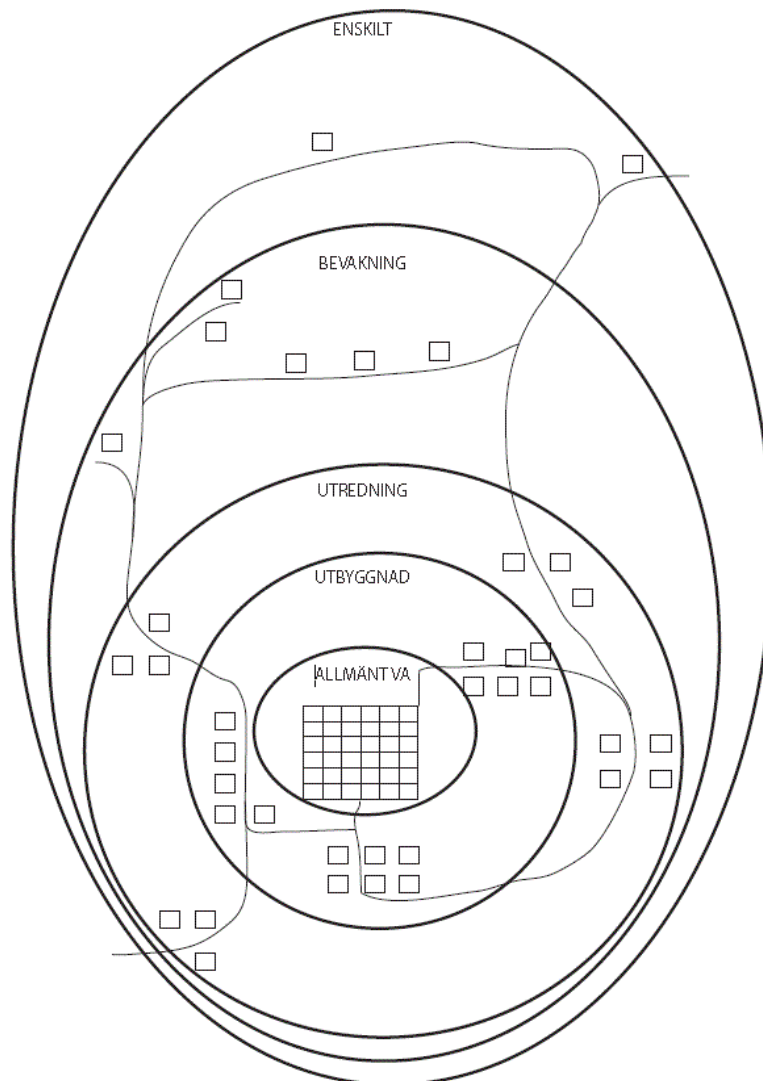
varje fastighetsägares ansvar att se till att försörjningen av dricksvatten och omhändertagandet av spillvatten och dagvatten fungerar tillfredsställande.

3.3 Verksamhetsområde

Områden som ingår i allmänt verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten tillhör den sortens VA-planområde som benämns *Allmänt VA-område*. En principskiss för olika typer av VA-planområden visas i *Figur 5*.

Allmänt VA-område

- **Allmänt VA-område** är ett område som har allmän VA-försörjning och där det finns ett verksamhetsområde för dricksvatten och/eller spillvatten. I vissa allmänna VA-områden finns även verksamhetsområde för dagvatten. Inom verksamhetsområdet äger kommunen alla VA-anläggningar och måste uppfylla skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). I Götene är det Götene Vatten och Värme AB som ansvarar för att försörjningen av dricksvatten och omhändertagandet av spillvatten och dagvatten fungerar tillfredsställande i allmänt VA-område.

Figur 5: Principskiss för olika typer av VA-planområden.

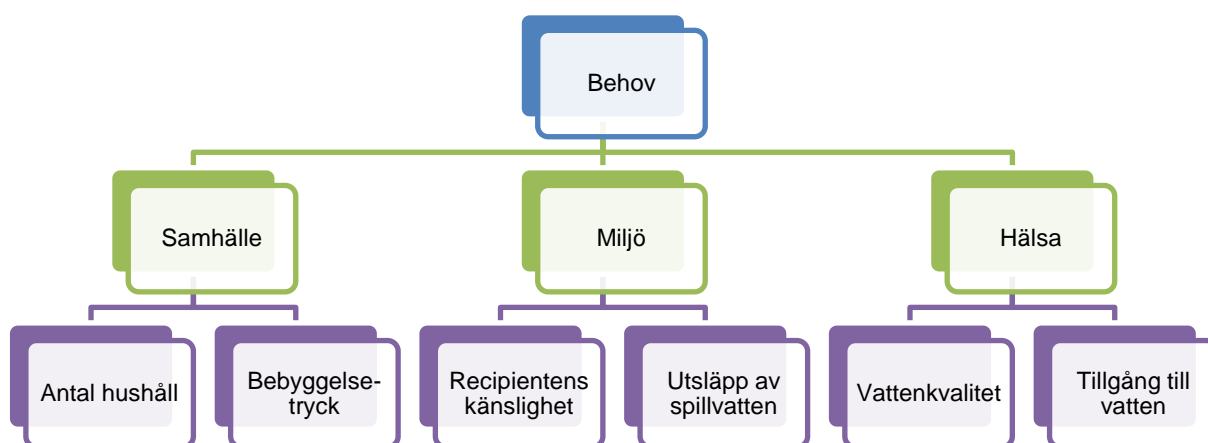
4 Bedömning av behov och möjlighet

4.1 Behov av en förändrad VA-struktur

De områden som utgör samlad bebyggelse har bedömts med avseende på flera kriterier som tillsammans bildar områdets ”behov av en förändrad VA-struktur”. Detta för att kommunen ska kunna se i vilka områden en förändrad VA-struktur är mest angelägen och få en grund för prioritering av anslutning till allmän VA-försörjning eller andra förbättrande åtgärder. Bedömningen omfattar de 25 områden med samlad bebyggelse som redovisats i VA-översikten, samt ytterligare 12 områden med samlad bebyggelse som uppmärksammats vid arbetet med VA-planen.

Det finns flera verksamheter inom kommunen där många människor kan vistas samtidigt men som inte omfattas av bedömningen. Orsaken är att det inte kan vara ett kommunalt ansvar att ordna med VA-försörjningen till privata verksamheter som är etablerade utanför verksamhetsområde för allmänt VA. Exempel på sådana verksamheter är Kinnekullegården, Kinnekulle Ring och Svenska Foder.

Bedömningen av behov av en förändrad VA-struktur grundas på kriterier avseende samhälle, miljö och hälsa med underkriterier enligt *Figur 6*. I *bilaga 1. Modell: Bedömning av behov av förändrad VA-struktur* presenteras bedömningskriterierna i den modell som ligger till grund för bedömningen.

Figur 6: Kriterier för bedömning av behov av förändrad VA-struktur.

Behovsbedömningen ger grunden vad avser ett områdes behov av förändrad VA-struktur. I många områden i Götene kommun har VA-föreningar bildats vilket möjliggör försörjning av vatten och/eller avlopp inom hela eller delar av området. Denna möjlighet påverkar inte behovsbedömningen i grunden men behöver beaktas vid den slutliga klassningen av olika VA-planområden.

4.2 Möjlighet för anslutning till allmänt VA

Behovsbedömningen ger svar på hur stort behov områden med samlad bebyggelse i Götene kommun har av en förändrad VA-struktur. För att kunna göra en prioritering för VA-utbyggnad behöver också möjligheten att bygga ut den allmänna VA-anläggningen beaktas. En rimlig utbyggnadsordning är viktig ur flera aspekter, bland annat för att skapa tekniskt hållbara lösningar, att få en god ekonomi i utbyggnaden men också för att säkerställa tillräcklig omsättning i vattenledningarna så att vattenkvaliteten vid konsumenten är godkänd.

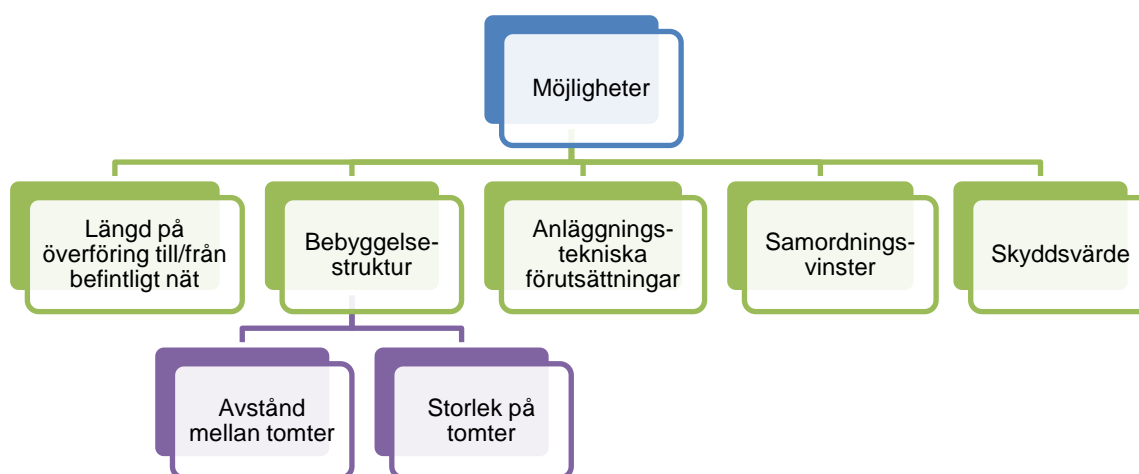
De faktorer som bygger upp ”möjligheten” för ett område att anslutas till allmänt VA grundas på de huvudsakliga aspekter som i slutändan gör genomförandet mer eller mindre kostsamt. Hög kostnad kan uppstå genom att dyrare tekniska lösningar krävs på grund av förutsättningarna eller att det är få brukare som delar på kostnaden vilket ger en låg täckningsgrad. Därtill kan kostnaden påverkas av vilka samordningsvinster med andra intressen som kan finnas eller uppstå samt om VA-utbyggnaden i ett område kräver stora insatser vad gäller administration i form av markförhandlingar, tillstånd etc.

Syftet med bedömningen är inte att ta fram en kostnad för VA-anslutning av respektive område. Syftet är att visa bilden bakom kostnaden, dvs i vilka aspekter är möjligheten för VA-anslutning god (vanligtvis förknippat med lägre kostnader för VA-utbyggnad) och var är möjligheterna mindre goda (vilket vanligen innebär högre kostnader för VA-utbyggnad).

Bedömningen av möjlighet för anslutning till allmänt VA baseras kriterier avseende såväl tekniska aspekter som bebyggelsestruktur, samordningsvinster och omgivningens skyddsvärde enligt *Figur 7. I bilaga 2. Modell: Bedömning – möjlighet för anslutning till allmänt VA* presenteras bedömningskriterierna i den modell som ligger till grund för bedömningen.

Den bild som skapas av möjlighetsbedömningen kan användas som en grund för kostnadsberäkning. I det skede där kostnaden beräknas beaktas sådana aspekter som har att göra med hur fördelning av kostnad ska gå till och hur investeringar ska göras över tid. Detta beaktas inte vid bedömning av respektive områdes ”inneboende” möjlighet för VA-utbyggnad.

Med den kostnad som är förknippad med VA-utbyggnad i olika områden, tillsammans med den del som utgör bedömning av behov, kan ett resonemang föras kring prioriteringsordning och takten för VA-utbyggnad. Förhoppningen är att det i resonemanget ska vara lätt för alla berörda att se bakgrunden till varför det är mer eller mindre dyrt att bygga ut VA och hur behovet inom olika områden skiljer sig åt.

Figur 7: Kriterier för bedömning av möjlighet för anslutning till allmänt VA.

4.3 Resultat av bedömningen

Med den möjlighet, tätt förknippad med kostnad, som finns för utbyggnad av allmänt VA till olika områden, tillsammans med den del som utgör bedömning av behov, kan ett resonemang

föras kring indelning i olika typer av VA-planområden. Förhoppningen är att det i resonemanget ska vara lätt för alla berörda att se bakgrunden till varför det är mer eller mindre dyrt att bygga ut VA och hur behovet inom olika områden skiljer sig åt.

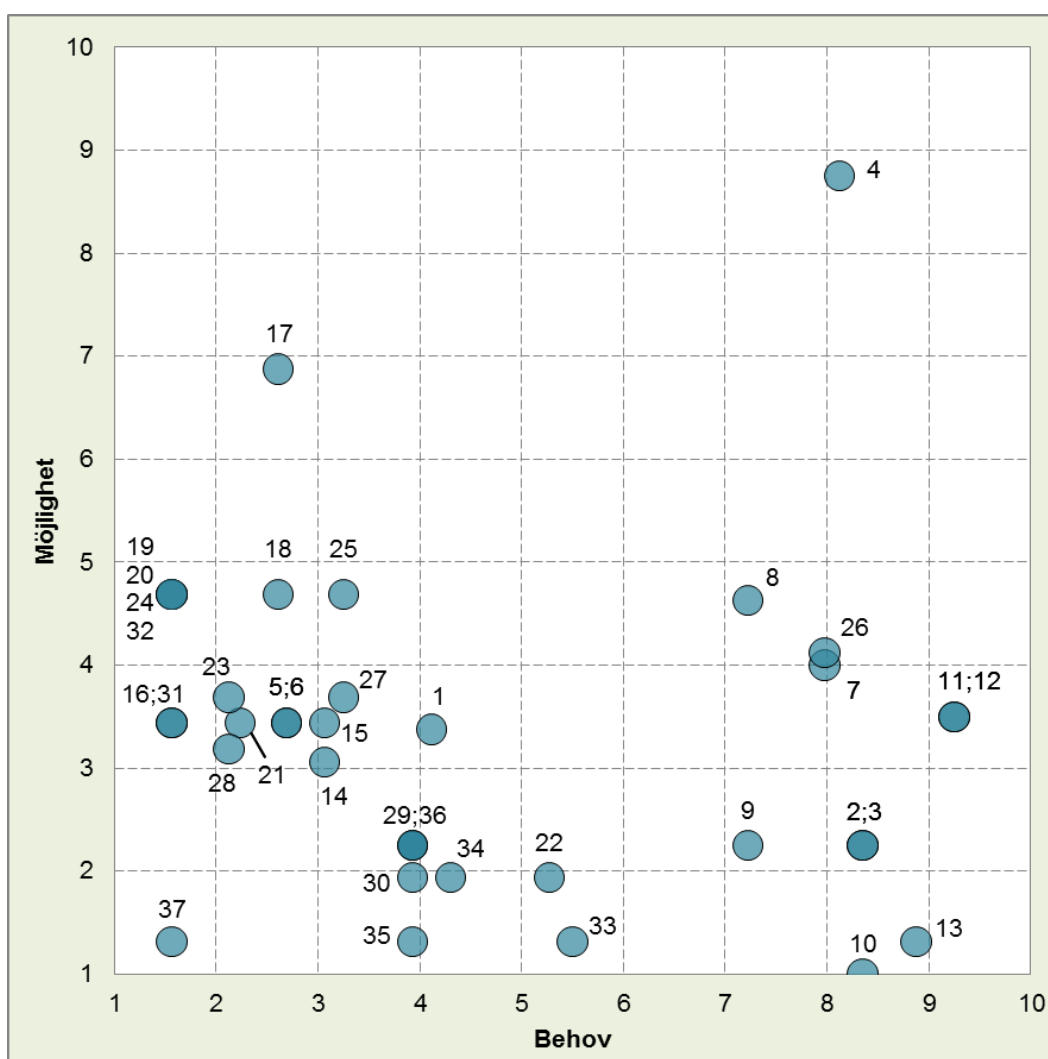
Det är viktigt att ha i åtanke att bedömningarna av såväl behov som möjlighet grundas på kriterier som kan vara föränderliga över tid. Förändringar kan medföra att områden vid en senare översyn klassificeras som en annan sorts VA-planområde än det som presenteras i denna VA-plan.

I *Figur 8* nedan visas det samlade resultatet av de bedömningar som gjorts för respektive område avseende behov och möjlighet för en förändrad VA-struktur. En kartbild som illustrerar storleken på behov och möjlighet i respektive område visas i *bilaga 3*.

Resultatsammanställning							
Allmänt		Behov			Möjligheter		
Område nr.	Namn	Rang-ordning	Prioriteringspoäng (1-10)		Rang-ordning	Prioriteringspoäng (1-10)	
1	Sjöåsen**	15	4,1		22	3,4	
2	Rangtorp**	4	8,4		25	2,3	
3	Blomberg**	4	8,4		25	2,3	
4	Svanvik-Trueve*	7	8,1		1	8,8	
5	Skälvum*	24	2,7		16	3,4	
6	Göttorp*	24	2,7		16	3,4	
7	Kinne-Kleva*	8	8,0		11	4,0	
8	Sandtorp**	10	7,2		9	4,6	
9	Västerplana**	10	7,2		25	2,3	
10	Medelplana	4	8,4		37	1,0	
11	Hökastaden	1	9,3		14	3,5	
12	Römossen	1	9,3		14	3,5	
13	Skagen**	3	8,9		33	1,3	
14	Björstorp*	22	3,1		24	3,1	
15	Österäng-Kinneskogen*	22	3,1		16	3,4	
16	Åskekärr-Mariestad	31	1,6		16	3,4	
17	Kinne Vedum	26	2,6		2	6,9	
18	Holmestad*	26	2,6		3	4,7	
19	Svenstorp 1*	31	1,6		3	4,7	
20	Svenstorp 2*	31	1,6		3	4,7	
21	Myråsen-Skara	28	2,2		16	3,4	
22	Husaby*	13	5,3		32	1,9	
23	Kinne Vedum Kyrkby	29	2,1		12	3,7	
24	Skeby**	31	1,6		3	4,7	
25	Fullösa*	20	3,3		3	4,7	
26	FÖP kinnekulle	8	8,0		10	4,1	
27	Källby Kyrkby*	20	3,3		12	3,7	
28	Mariedal	29	2,1		23	3,2	
29	Råbäck	16	3,9		25	2,3	
30	Trolmen	16	3,9		30	1,9	
31	Vagnsbacka	31	1,6		16	3,4	
32	Vättilösa**	31	1,6		3	4,7	
33	Österplana	12	5,5		33	1,3	
34	Hjelsäter	14	4,3		30	1,9	
35	Kestad Marieberg	16	3,9		33	1,3	
36	Hällekis Säteri*	16	3,9		25	2,3	
37	Sannebo*	31	1,6		33	1,3	

*Figur 8: Resultat av bedömning av behov av samt möjlighet för en förändrad VA-struktur. Resultatet visas på en skala mellan 1-10 för bedömningen av behov och möjlighet inom respektive område. De områden som har helt eller delvis möjlighet att få sin VA-försörjning av tillgodosedd genom en VA-förening markeras med * för endast vatten och ** för både vatten och avlopp.*

Resultatet av ”behovs- och möjlighetsbedömningen” kan visas som en graf med behov på ena axeln och möjlighet på den andra. Varje områdes placering i en sådan bild ger en indikation på hur prioriterat området är för utbyggnad av allmänt VA samt huruvida utbyggnaden kommer att vara mer eller mindre kostsam. Ett område med stort behov av förändrad VA-struktur och med goda möjligheter att anslutas till allmänt VA får en högre prioritet för utbyggnad än ett område som ligger lägre i dessa båda delar. Hur denna graf ser ut för områden med samlad bebyggelse i Götene kommun visas i *Figur 9*. Grafen visar att det i kommunen finns många områden som har ett stort behov men måttliga möjligheter, vilket indikerar att anslutning av dessa områden till allmänt VA är angelägen och relativt kostsam. Det finns också många områden som varken har högt behov av en förbättrad VA-struktur eller stora möjligheter för anslutning till allmänt VA. Dessa områden får en lägre prioritet vid arbetet med VA-utbyggnad och det är inte säkert att anslutning till allmänt VA kommer att ske.

Figur 9: Resultat av bedömning av behov av samt möjlighet för en förändrad VA-struktur. Resultatet visas som en graf med resultat av behov (skala 1-10) på ena axeln och möjlighet (skala 1-10) på den andra axeln. Ju högre behov ett område har desto mer angeläget är det att förändra områdets VA-struktur och ju större möjligheten är desto mer kostnadseffektivt är det sannolikt att bygga ut allmänt VA till området, från kommunens befintliga VA-anläggningar. Område nr 4 (Svanvik-Truve) sticker ut och har såväl ett stort behov av förbättrad VA-struktur och stora möjligheter att anslutas till allmänt VA. Det finns en klunga områden som har stora behov men mer eller mindre stora möjligheter.

5 Påverkansfaktorer vid klassificering av VA-planområden

Bedömning av behov av förbättrad VA-struktur och möjlighet för anslutning till allmänt VA utgör grunden för klassificering av VA-planområden. Det finns andra faktorer som kan justera klassningen av ett område antingen uppåt eller neråt. Ett område som flyttas upp innebär att det är mer angeläget eller möjligt att ansluta området till allmänt VA. Ett område som tvärtom flyttas nedåt i rangordningen gör att ett område kan sorteras i en annan typ av VA-planområde än vad bedömningen av behov och möjlighet indikerar.

De huvudsakliga faktorer som skapar påverkan genom en lite mer subjektiv bedömning presenteras i detta kapitel. Det har inte gjorts någon genomgående analys av dessa kriterier för respektive område med samlad bebyggelse. Dock utgör de en grund för resonemang kring klassificering av VA-planområden, utöver det som ges av behovs- och möjlighetsbedömningen.

- VA-förening
- Geografiskt läge
- Tekniska förutsättningar
- Kostnadstäckning

5.1 VA-förening

I flera av de områden i Götene kommun som utgör samlad bebyggelse har fastighetsägarna själva skapat föreningar för att försörja hela eller delar av området med dricksvatten eller för att ta hand om spillvattnet. Vid bedömning av ett områdes behov av en förändrad VA-struktur har förekomsten av VA-föreningar inte någon inverkan. Orsaken är att en förening inte kan tvinga någon fastighetsägare att ansluta sig. Vid klassificering av VA-planområden behöver funktionen hos befintliga VA-föreningar beaktas. En väl fungerande VA-försörjning är det viktiga i ett område, inte i vilken form VA-försörjningen sker. Behovet av att förändra en befintlig VA-struktur kan vara mindre i ett område med en väl fungerande VA-förening, än vad behovsbedömningen indikerar.

5.2 Geografiskt läge

Det är viktigt att utbyggnad sker i stråk som hänger ihop. Det kan bli så att en överföringsledning passerar ett område med lägre behov av anslutning, för att kunna nå ett område som är högt prioriterat. En diskussion kan då uppkomma om att ansluta det lägre prioriterade området.

5.3 Tekniska förutsättningar

Det kan finnas VA-strategiska frågor att beakta vid planering av VA-utbyggnad. Det är vanligt att VA-verksamheten har ett intresse av att förbinda olika anläggningar. Skälen för detta kan exempelvis handla om önskade överföringsledningar för avveckling av enskilda anläggningar eller möjlighet till dubblering av vattenförsörjning för att förstärka försörjningssäkerheten i något samhälle.

Utbyggnad av ett ledningssystem för anslutning av nya områden är en process som tar ett antal år att genomföra. Om ett antal områden ska seriekopplas kommer ledningarna till en början att vara överdimensionerade i förhållande till antalet anslutna i de tidiga skedena.

Överdimensionerade ledningar kan orsaka låg omsättning av vattnet i ledningarna vilket riskerar att försämra vattenkvaliten.

En utbyggd vattenförsörjning innebär inte med automatik att fastigheter som hittills haft egen vattentäkt fysiskt kopplar in sig till den allmänna anläggningen även om de hamnar inom verksamhetsområde och tvingas erlagga anläggningsavgift. Det torde inte heller vara möjligt att från myndighetshåll förelägga en fastighet att fysiskt ansluta sig till en allmän dricksvattenförsörjning, på samma sätt som man kan göra för spillvatten.

Även på spillvattensidan kan en överdimensionering orsaka problem. Dels kan problem uppstå med att självfallsledningar inte uppfyller kraven för självrensning och dels kan problem uppstå med svavelvätebildning i tryckavloppsledningar om dessa omsätts i mindre utsträckning än vad de dimensionerats för.

5.4 Kostnadstäckning

Anläggning av VA-ledningar med tillhörande anordningar är kostsamt och kommunens kostnadstäckning vid VA-utbyggnaden är avgörande för såväl ordning som takt av VA-utbyggnaden. Det är viktigt att förutsättningarna för kostnadstäckning finns med från början då en process inleds med att studera ett områdes anslutning till den allmänna anläggningen. En diskussion om finansiering har därför förts parallellt med bedömning av teknisk möjlighet för VA-utbyggnaden.

För att få en tillräcklig kostnadstäckning i en VA-utbyggnad behöver intäkterna från anslutningsavgifter balansera med de kostnader som VA-utbyggnaden är förknippad med. Detta stöds av *Lagen om allmänna vattentjänster* som styr kommunernas VA-verksamhet. Krav finns på att uttaget av taxa för att täcka de nödvändiga kostnaderna för VA-verksamheten ska ske på ett skäligt och rättvist sätt. Detta innebär att strävan ska vara att varje typ av ansluten fastighet ska betala motsvarande belopp i VA-taxa som fastigheten genererar i kostnad. Detta gäller både i anläggningsskedet och i brukningsskedet. Att ta ”överskjutande kostnad” för en fastighet som en investering för VA-kollektivet i övrigt är inte förenligt med lagkravet på skälig och rättvis fördelning av kostnaderna via VA-taxan.

Särtaxa kan användas då förhållandena på en plats avviker i väsentlig mån från vad som är ortsspecifikt. I *Lagen om allmänna vattentjänster* 31 § formuleras det som:

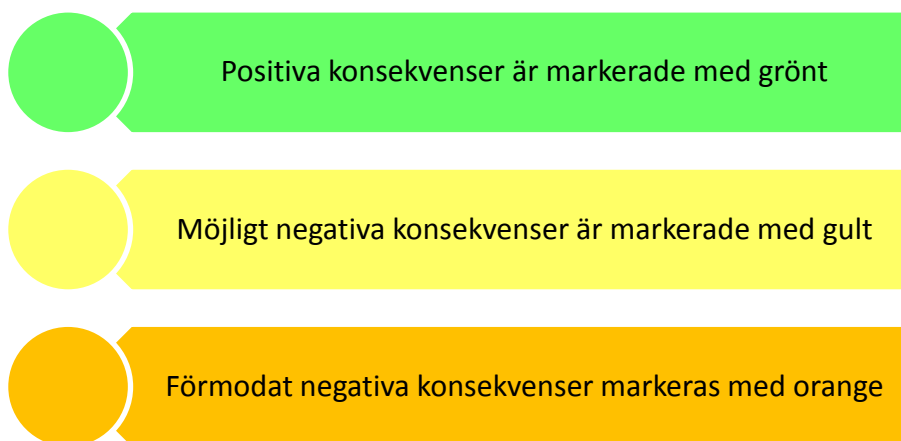
”Om vattentjänsterna för en viss eller vissa fastigheter på grund av särskilda omständigheter medför kostnader som i beaktansvärd omfattning avviker från andra fastigheter i verksamhetsområdet, skall avgifterna bestämmas med hänsyn till skillnaderna.”

Ett mått som brukar användas för när särtaxa är motiverat är då kostnaderna överstiger intäkterna från taxan med 30 %. Värt att notera att en strikt tillämpning av särtaxebegreppet innebär att särtaxa även är aktuell då kostnaden för VA-anläggningen blir väsentligt lägre än vad taxan medför i intäkter för motsvarande anslutningar.

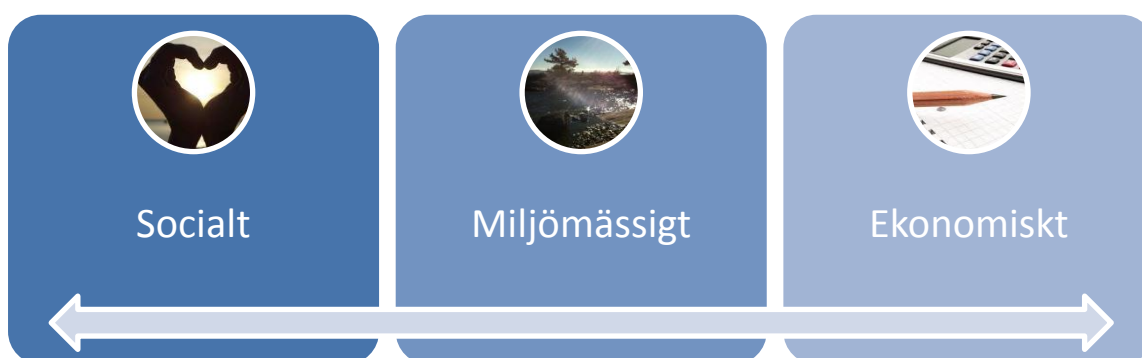
En försvårande omständighet som kan påverka såväl tidplan och kostnad som omfattning av VA-utbyggnaden är frågor som rör rätt till markinträng. I väntan på att lösningar ska skapas för att hantera problematiska ledningssträckor kan diskussioner uppkomma om att istället välja att bygga ut till andra, mer lättåtkomliga fastigheter, även om dessa är lägre prioriterade utifrån en behovsanalys i VA-planen. Det är därför viktigt att alla tänkbara aspekter på anslutning av områden med enskilda avlopp beaktas i prioriteringsarbetet.

6 Konsekvenser av VA-planens genomförande

Vid genomförande av de åtgärder som kommer att utföras för att uppnå VA-strategins riktlinjer och ställningstaganden uppkommer konsekvenser. De parter som huvudsakligen märker av dessa konsekvenser är invånare i Götene kommun, Götene kommuns organisation samt grannkommuner eller regionen. Därtill uppkommer konsekvenser för vattenstatusen, något som är värdefullt att framhålla. De flesta konsekvenser som uppkommer är positiva men det finns också konsekvenser som kan verka negativt, lokalt eller på det individuella planet.

De huvudsakliga konsekvenser som uppkommer till följd av VA-planens genomförande anges nedan. För var och en redovisas i vilka avseenden konsekvenser uppkommer;

De konsekvenser som redovisas här har inte kvantifierats då en sådan beräkning skulle tvingas vara baserad på antaganden med stor osäkerhet. Konsekvenser som uppkommer i andra hand, t.ex. om fler människor väljer att bosätta sig i de områden som blir anslutna till allmän VA-försörjning, har inte värderats.

6.1 För invånaren

För den enskilde kommuninvånaren uppkommer såväl positiva som möjligt negativa konsekvenser till följd av VA-planens genomförande. De huvudsakliga konsekvenser som uppkommer redovisas här.

Socialt	En tydlig och välgrundad plan för VA-utbyggnad och för områden som inte omfattas av VA-utbyggnaden inom överskådlig framtid borgar för att kommunen ska kunna förmedla ett entydigt budskap till invånarna. Detta ligger i linje med den kommunala likabehandlingsprincipen och stärker kommunens arbete med
---------	--

	<p>jämställdhet. Alla gynnas på samma sätt av den tydliga planen, ingen grupp i samhället adressas extra eller behandlas avvikande. Detta torde stärka förtroende för såväl kommunens VA-verksamhet som för organisationen.</p>
Ekonomiskt	<p>God framförhållning i dialogen med de invånare som kommer att beröras av VA-utbyggnad ökar möjligheten för den enskilde att planera sin investering och på så vis skapa en mer hållbar ekonomisk situation.</p>
Ekonomiskt	<p>VA-utbyggnad till områden som idag har enskild VA-försörjning behöver finansieras för att vara möjlig. En del av finansieringen utgörs av avgift för VA-anslutning. Detta kan komma att påverka den enskilde negativt beroende på hur dennes ekonomiska förutsättningar ser ut. Det är dock inte ovanligt att investeringen i anslutning till allmän VA-försörjning ökar värdet på fastigheten mer än vad anslutningsavgiften innebär.</p>
Ekonomiskt	<p>Anslutning till allmän VA-försörjning kan vara antingen en bättre eller en sämre affär för den enskilde kommuninvånaren. Hur ekonomiskt hållbart en anslutning är för den enskilde, jämfört med en egen VA-anläggning beror på vilken VA-lösning den enskilde invånaren har idag och vilket behov som finns av en förändrad VA-struktur samt möjligheter att ordna detta på den egna fastigheten.</p>
Miljömässigt	<p>Generellt är reningsgraden i allmänna VA-anläggningar betydligt högre än i enskilda anläggningar även då dessa är godkända. Genom att ansluta sitt spillvatten till den allmänna VA-anläggningen bidrar invånaren till bättre förutsättningar för kommunens vatten att uppnå eller bibehålla en god status.</p>
Miljömässigt	<p>Med kunskap om statusen på enskilda avloppsanläggningar och tillgång till rådgivning för förbättrande åtgärder ökar möjligheten för den enskilde invånaren att minska utsläppen till omgivningen från sin anläggning. Med väl fungerande anläggningar kan också påverkan från transporter med slamsugningsbil minska.</p>
Socialt	<p>Väl fungerande arbete med vattenskydd samt drift, underhåll och förnyelse av den allmänna VA-anläggningen borgar för hög leveranssäkerhet, bland annat en jämnare och högre kvalitet på det dricksvatten som invånaren får i sin kran. Med en högre och jämnare kvalitet på dricksvattnet minskar risken för vattenburen smitta vilket gynnar alla brukare, men särskilt de som är känsliga pga. av låg eller hög ålder, sjukdom eller annat.</p>
Ekonomiskt	<p>Kommunens insatser för att säkerställa väl fungerande arbete med drift, underhåll och förnyelse av den allmänna VA-anläggningen finansieras i grunden av de som är anslutna till den allmänna anläggningen. Ökat behov av investeringar för kommunen medför sannolikt en ökning av den del av VA-taxan som utgörs av brukningsavgiften. Samtidigt verkar kommunen för att utföra energieffektiviserande åtgärder vilket ska spara pengar för VA-kollektivet. Ökad VA-taxa kan komma att påverka den enskilde negativt, dock kan den nytta den enskilde erhåller för den inbetalade avgiften kan komma att öka, i form av t.ex. högre leveranssäkerhet.</p>
Miljömässigt	<p>Via översiktsplaneringen och vattenskyddsområden uppmärksammas invånaren på behovet av att värna värdefulla dricksvattenresurser och vara aktsam så att dessa inte förorenas. Detta ökar möjligheten för den enskilde invånaren att minska risken att förorena dricksvattnet.</p>
Socialt	<p>Bra kommunikation från kommunen till invånarna ökar medvetenheten kring VA-frågor och skapar goda förutsättningar för att invånaren ska ha ett gott förtroende för kommunen.</p>

6.2 För kommunens organisation

För Götene kommuns organisation uppkommer huvudsakligen positiva konsekvenser till följd av VA-planens genomförande. Dock kan möjligt eller tydligt negativa konsekvenser tänkas uppkomma. De huvudsakliga konsekvenser som uppkommer redovisas här.

Socialt	En tydlig och välgrundad plan för VA-utbyggnad och för områden som inte omfattas av VA-utbyggnaden inom överskådlig tid ger möjlighet för såväl tjänstemän som politiker att kunna hantera frågorna på ett ändamålsenligt sätt, både internt som i kommunikation med invånarna. Tydlighet kring vad som gäller och hur arbetet ska bedrivas skapar bättre arbetsmiljö då den enskilde inte behöver uppfinna hjulet på nytt varje gång eller agera utifrån oklara förutsättningar.
Ekonomiskt	God framförhållning som grund för planering av åtgärdernas genomförande ökar möjligheten för kommunernas enheter att planera sin investering och på så vis skapa en mer hållbar ekonomisk situation.
Socialt	En väl grundad budget för planerade åtgärder skapar gynnsamma förutsättningar att i god tid kunna planera in de personella resurser som behövs för genomförandet. God resursplanering torde skapa goda förutsättningar för personalen att inte få en förhöjd arbetsbelastning utöver den normala arbetstiden.
Ekonomiskt	VA-utbyggnad till områden som idag har enskild VA-försörjning behöver finansieras för att vara möjlig. En del av finansieringen kan komma att utgöras av tillskott från skattekollektivet i det fall inte hela kostnaden kan motiveras för VA-kollektivet. Detta kan komma att påverka kommunens fördelning av skattekollektivets pengar beroende på hur förutsättningar ser ut. I potten för kommunen ligger ökade möjligheter för utveckling av områden som ansluts till allmän VA-försörjning vilket kan skapa inflyttning och ökade skatteintäkter.
Ekonomiskt	Anslutning till allmän VA-försörjning har olika kostnadstäckning i olika områden. Vissa områden som har behov av anslutning har en så låg kostnadstäckning att det blir mycket kostsamt och svårt att motivera ur ett ekonomiskt hållbart perspektiv att VA-kollektivet står för utbyggnaden. I en del av dessa områden skulle inte ens en hög särtaxa , vilket innebär att berörda fastighetsägare betalar en förhöjd anslutningsavgift, ändra på detta. Om en VA-utbyggnad ändå är önskvärd är en möjlighet att kommunen, genom skattekollektivet , är med och finansierar VA-utbyggnaden.
Ekonomiskt	VA-utbyggnad i områden där ett behov finns av att lösa VA-försörjningen i ett större sammanhang enligt LAV § 6 möjliggör förtätning inom området. Förtätning ger vanligen en bättre kostnadstäckning för VA-utbyggnaden vilket kan dämpa behovet av att öka anläggningsavgiften eller brukningsavgiften för VA-kollektivets medlemmar.
Miljömässigt	Möjligheten att rena spillvatten är normalt avsevärt bättre i ett allmänt reningsverk än i en enskild anläggning. Genom att ansluta områden den allmänna VA-anläggningen bidrar kommunen till bättre förutsättningar för kommunens vatten att uppnå eller bibehålla en god status .
Ekonomiskt	Kommunens insatser för att säkerställa väl fungerande arbete med drift, underhåll och förnyelse av den allmänna VA-anläggningen finansieras i grunden av de som är anslutna till den allmänna anläggningen. Ökat behov av investeringar för kommunen medför sannolikt en ökning av den del av VA-taxan som utgörs av brukningsavgiften . I det fall VA-taxan inte utvecklas i samma takt som investeringsbehovet i utbyggnad och drift behöver finansieringen komma från annat håll, t.ex. från skattekollektivet.
Ekonomiskt	En förutseende planering avseende bland annat VA-utbyggnad, kontrollerbara och ”godkända” utsläpp från den allmänna VA-anläggningen etc. medför att Götene

	kommun löper mindre risk att föreläggas med straff såsom böter eller vite .
Socialt	Bra kommunikation internt i kommunen ökar medvetenheten kring VA-frågor och förståelsen för de olika enheternas behov och frågeställningar. Detta skapar goda förutsättningar för gott samarbetsklimat inom kommunens organisation.
Ekonomiskt	Samarbete inom kommunens organisation i frågor som rör VA-försörjning och tydliga roller enheterna emellan möjliggör ett på sikt mer ekonomiskt hållbart resultat då beslut som fattas kan grundas på ett mer heltäckande underlag och därmed håller längre.
Ekonomiskt Socialt Miljömässigt	Arbetet med strategisk VA-planering möjliggör utveckling av Götene kommun, med goda möjligheter att ta den hänsyn som krävs till det behov som kommer av miljömässiga och hälsomässiga förutsättningar. Detta ligger i linje med Biosfärområdets intentioner och stärker därför Götene kommuns arbete med Biosfärområdet.

6.3 För regionen och grannkommuner

För regionen och grannkommuner uppkommer positiva konsekvenser till följd av VA-planens genomförande. De huvudsakliga konsekvenser som förutses redovisas här.

Ekonomiskt	God planering av VA-utbyggnad och framtida VA-försörjning är en förutsättning för fortsatt bra samarbete med grannkommuner och även framtida samarbete med andra kommuner i regionen när det gäller att hitta gemensamma VA-lösningar eller när det gäller den regionala vattenförsörjningen.
Miljömässigt	Med utförande av effektiva och långsiktigt hållbara åtgärder bidrar Götene kommun till regionens arbete att uppnå en god status i vattenförekomster .
Ekonomiskt	För andra nätägare skapar god planering av VA-utbyggnad och förnyelse av VA-ledningsnätet en möjlighet att uppnå samordningsvinster då ledningar kan läggas samtidigt som VA-ledningarna.

6.4 För vattenstatusen

VA-planen och de åtgärder som anges i planen är en del i arbetet för att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten. För att miljö kvalitetsnormerna ska uppnås eller bibehållas i vattenförekomster i Götene kommun krävs insatser även inom övriga samhällssektorer, inte bara VA-sektorn. De huvudsakliga konsekvenser för miljön som uppkommer till följd av VA-planens genomförande anges nedan. De flesta konsekvenser för miljön är positiva men det finns också konsekvenser som lokalt kan påverka miljön negativt.

Miljömässigt	Genom att arbeta förebyggande med att upprätthålla god status i ledningsnätet, främst spillvattennätet, minskar risken att bristfälliga eller underdimensionerade ledningar orsakar onödiga utsläpp av bland annat näringsämnen till omgivningen, t.ex. vid läckage, ledningsbrott eller bräddning.
Miljömässigt	Möjligheten att rena spillvatten är normalt avsevärt bättre i ett allmänt reningsverk än i en enskild anläggning. Genom utbyggnad av allmän avloppsförsörjning minskar mängden skadliga ämnen som tillförs ytvatten och grundvatten i berörda tillrinningsområden. Dessa ämnen utgörs bland annat av näringsämnen, virus och kemikalier.
Miljömässigt	Kunskap om status och funktion av enskilda avloppsanläggningar skapar en god grund

	för framtida förbättringsarbete. Det är stor skillnad på den mängd näringsämnen som når omgivningen från en icke godkänd enskild anläggning jämfört med en ny som uppfyller dagens krav. Genom inventering, information och rådgivning kommer kommunen tillsammans med invånare som även fortsatt kommer att ha enskild spillvattenförsörjning bidra till minskad påverkan på omgivningen .
Miljömässigt	I områden som ska bli anslutna till allmän VA-försörjning kan det vara orimligt att ställa samma krav på funktionen hos enskilda anläggningar som i områden som även framöver ska ha enskild VA-försörjning. Områdena prioriteras inte för inventering men vid uppkomna problem kommer krav att ställas främst med avseende på smittskydd/hälsa.
Miljömässigt	En genomtänkt avledning av dagvatten, med fördröjning och vid behov rening, innan det når recipienten medför att mängden skadliga ämnen som når vattenförekomsterna minskar . Det handlar både om att förbättra dagvattenhanteringen i befintlig bebyggelse och att tänka rätt från början vid nybyggnation.
Miljömässigt	Vattentäkter som används eller kan komma att användas för kommunal vattenförsörjning skyddas med vattenskyddsområden . Genom befintliga och framtida vattenskyddsområden hanterar kommunen frågeställningar gällande plötslig eller långsiktigt försämring av råvattenkvaliten genom olika verktyg relaterade till vattenskydd, t.ex. skyddsföreskrifter och riskanalyser.
Miljömässigt	Genom att betrakta den allmänna VA-anläggningen i ett helhetsperspektiv minskar risken att systemet innehåller känsliga punkter som påverkas vid t.ex. översvämningar eller andra effekter av ett förändrat klimat.
Miljömässigt	Översyn av energiflödet i den allmänna VA-anläggningen skapar kunskap för att kunna arbeta med energieffektivisering . Bland annat kan pumpar och värmesystem bytas ut till mer lämpliga alternativ.
Miljömässigt	Vid utbyggnad av ledningar för allmän VA-försörjning till nya områden påverkas marken där ledningen placeras . Den största påverkan uppkommer under byggskedet då markstrukturen förändras och markytan tillfälligt påverkas. I driftskedet påverkas marken främst vid störningar som gör att marken behöver grävas upp för att ledningen ska kunna åtgärdas.
Miljömässigt	I områden som ansluts till allmän VA-försörjning kan bebyggelsens täthet tillåtas vara högre än om enskild VA-försörjning bibehålls. Orsaken är att risken för främst påverkan på enskilda dricksvattentäkter försvinner i samband med en anslutning. VA-anslutningen skapar därmed förutsättningar för sund utveckling genom att tillkommande bebyggelse kan ta i anspråk mark som redan är påverkad av bebyggelse , att jämföra med att utveckla bebyggelsen på jungfrulig mark.
Miljömässigt	Ju mer kunskap personalen har som arbetar med VA-anläggningar om de faktorer inom VA-sektorn som påverkar miljön desto större är möjligheten att göra miljösmarta val , t.ex. vad gäller kemikalier som används vid rening, energiåtgång, transporter etc.
Miljömässigt	God planering, väl fungerande samarbete inom kommunens organisation och tydlig kommunikation med invånarna ökar möjligheterna att alla som berörs av VA-försörjningen inom kommunen kan bidra till god hushållning med resurser .
Miljömässigt	Arbetet med långsiktig VA-planering är en av flera byggstenar i kommunens arbete för att, tillsammans med berörda aktörer, uppnå miljömålen och agera i linje med Biosfärområdets visioner .

7 Kommande arbete med genomförande och uppföljning

Strategisk VA-planering är en process som tydliggör vilka utmaningar som finns inom vatten- och avloppsförsörjningen i Götene kommun. Med nyframtagna ställningstaganden som grund har behövliga åtgärder identifieras, på kort och på lång sikt i syfte att uppnå en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning. De framtagna åtgärderna måste införlivas på ett bra sätt i kommunens operativa arbete för att de inte ska stanna vid text i en rapport. På samma sätt behöver fortsatt arbete med den strategiska VA-planeringen följas upp löpande och uppdateras när behov finns för att kommunen ska få full utväxling av det arbete som lagts ned under planeringen och för att få ett så gott stöd som möjligt för fortsatt arbete.

Den strategiska VA-planeringen är grunden för att kommunen även fortsättningsvis ska kunna erbjuda sina invånare och verksamheter god service och uppfylla kommunens skyldigheter. Genomförande och uppföljning av föreslagna åtgärder och fortsatt VA-planering är viktiga verktyg för detta arbete.

7.1 Arbete med åtgärder

Den största utmaningen i övergången från arbetet med en plan till ”tiden därefter” är att ha tillräckligt tydliga processer och roller för att göra planen ”operativ, att den blir en del av den vardagliga verksamheten. I detta arbete kan ett par betydelsefulla faktorer identifieras.

- Lagringsplats för dokument
- Underlag för budgetprocessen
- Ansvar för genomförande

7.1.1 Lagringsplats för dokument

En fråga som ofta uppkommer när flera enheter inom en kommun tillsammans ska se till att en ”dokumentsamling” lever vidare och hålls uppdaterad är *vem/vilken enhet* som ska ansvara för dokumenten. En annan viktig fråga är *var* i organisationens mappstruktur dokumenten ska sparas för att de ska vara tillgängliga för alla och utgöra en naturlig sökväg för information eller dokumentation för olika enheter.

Lösningen som föreslås nedan kan komma att revideras om det i arbetet med åtgärderna kommer fram något mer lämpligt sätt.

- **Mapp ”Strategisk VA-planering” hos Götene Vatten och Värme AB.** Övergripande dokument som hör till den strategiska VA-planeringen ligger i denna mapp. T.ex. föreliggande rapport, protokoll som berör den strategiska VA-planeringen, enhetsövergripande rutiner, mallar etc. som tas fram vid åtgärdsarbetet. Syftet är att göra denna typ av dokument och information lättillgänglig för alla berörda och skapa en gemensam plattform för den strategiska VA-planeringen.
- **I mapp ”Strategisk VA-planering” hos Götene Vatten och Värme AB:** Ett samlingsdokument där Götene Vatten och Värme AB sammanställer information från respektive enhet om ”enhetsspecifika” dokument som tagits fram inom åtgärdsarbetet. Syftet är att tydliggöra för alla berörda vilken information som finns tillgänglig.
- **Mappstruktur hos respektive enhet:** Dokument som berör respektive enhet (eller ett par enheter) lagras på lämplig plats i mappstrukturen hos respektive enhet. Syftet är att dokumenten ska vara naturligt tillgängliga tillsammans med andra enhetsspecifika material.

7.1.2 Underlag för budgetprocessen

De åtgärder som presenteras i VA-planen bör ligga till grund för årliga genomförandeplaner för de olika berörda enheterna inom kommunens organisation. Genomförandeplanerna ger svar på vilka åtgärder respektive verksamhet ska göra under olika tidsperioder och vilken omfattning arbetet har. För att möjliggöra genomförandet av åtgärderna behöver dessa årligen föras in i respektive enhets budgetprocess.

7.1.3 Ansvar för genomförande

Ansvar för genomförande av åtgärder och uppföljning av dessa tillhör olika enheter eller roller inom Götene kommuns organisation. Även enheter som inte är huvudansvariga kan beröras och blir därmed medansvariga för att VA-planen ska kunna efterlevas. En tydlighet kring var de olika ansvarsområdena landar, idag och vid eventuella omorganisationer, är en förutsättning för ett effektivt arbete med VA-planens åtgärder. De grupper som främst berörs av åtgärderna, och som i har ansvar för genomförandet i olika delar visas nedan. För alla dessa grupper finns åtgärder som planeras att genomföras under en specifik tidsperiod som åtgärder som är av mer ”återkommande eller kontinuerlig” karaktär.

- VA-plangruppen
- Götene Vatten och Värme
- Kommunutvecklare
- Miljö och hälsa
- Fysisk planering
- Kommunledning

7.2 Uppföljning

Götene Vatten och Värme AB har i fortsatt arbete ett huvudansvar för uppföljning av det arbete som utförs inom ramen för den övergripande strategiska VA-planeringen och projektledaren för genomförandet kommer att finnas i Götene Vatten och Värmes organisation. En viktig del i det ansvar som tas av Götene Vatten och Värme AB är ägandet av föreliggande dokument ”VA-plan för Götene kommun”.

För ändamålsenlig uppföljning av VA-planens åtgärder och av föreliggande rapport som helhet finns följande grundbultar:

- Träffar med ”operativ” VA-plangrupp vid behov för att diskutera angelägna frågeställningar kopplade till VA-planens genomförande
- Årlig träff med arbetsgruppen för VA-planeringen för att ta ställning till behov av att revidera VA-planen
- Årsberättelse

7.2.1 Träffar med VA-plangrupp

Kommunens VA-plangrupp är en enhetsövergripande arbetsgrupp bör träffas regelbundet för att diskutera angelägna frågor kopplade till VA-planens genomförande, främst VA-utbyggnad. Andra frågor, som inte mynnar från VA-planen kan givetvis också vara angelägna för gruppen. En punkt på agendan vid VA-plangruppens träffar är att informera övriga enheter som pågående eller utförda åtgärder enligt VA-planen samt att inhämta

varandras kunskap kring åtgärdernas beröringspunkter med andra enheter. När behov finns ska respektive enhet förmedla till övriga i VA-plangruppen vilket arbete som utförts samt om enheten ser behov av att revidera innehållet i VA-planen. VA-plangruppen ska utifrån gemensamma diskussioner föreslå revideringar av VA-planens innehåll.

Vid ett tillfälle per år, förslagsvis innan budgetarbetet påbörjas, ska VA-plangruppen besluta om eventuella revideringar av VA-planen.

7.2.2 Årsberättelse (november)

En gång per år, lämpligen i november, sammanfattas det senaste årets arbete kopplat till VA-planen och den strategiska VA-planeringen i en årsberättelse. Götene Vatten och Värme AB är ansvarig för att sammanställa årsberättelsen och berörda enheter är ansvariga för att tillhandahålla nödvändig information. Innehållet i årsberättelsen är ännu inte beslutad men bland annat bör *genomförda åtgärder, avsteg från VA-planen, uppföljning av konsekvenser och förbättringsbehov* ingå.

8 Rekommendation till översiktsplanen och övrig fysisk planering

Vid arbetet med den strategiska VA-planeringens olika delar har några faktorer identifierats som särskilt har beröring med den fysiska planeringen i kommunen. Som rekommendation till översiktsplaneringen och övrig fysisk planering sammanfattas följande punkter, med hänsyn till målsättningen att uppnå en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning för alla i Götene kommun.

8.1 Behov av detaljplan inför VA-utbyggnad

VA-utbyggnad i ett område som saknar detaljplan skapar osäkerheter kring vilka förutsättningar som finns för utbyggnaden. Bland osäkerheterna finns frågan om ytterligare fastigheter kan tillkomma genom avstyckning och om VA-utbyggnaden kommer att utlösa en vilja att omvandla fritidsboende till permanentboende. Oklarheter kring hur många brukare det kommer att finnas inom ett område får betydelse för finansieringen av ett utbyggnadsprojekt eftersom såväl investering som inkomster då måste "gissas" utifrån bästa möjliga antagande om framtida utveckling. Osäkerheterna orsakar också problem med ledningar som är antingen över- eller underdimensionerade i förhållande till antagande om framtida utveckling av ett område vilket i båda fallen motverkar en långsiktigt hållbar VA-utbyggnad.

8.2 Förtätning i VA-utbyggnadsområden

När ett område ansluts till allmän VA-försörjning skapas ofta möjligheter att förtäta byggnationen i området utan att äventyra miljö- eller och hälsomässiga aspekter. Efterfrågan från invånare att stycka av sina fastigheter ser olika ut i olika områden men vanligt är att den enskilde är intresserad av att veta vad som gäller där man bor eller i ett område man är intresserad av att flytta till. Ur såväl ett ekonomiskt perspektiv som för att säkerställa driftsäkerhet finns intresse för främst VA-huvudmannen att ha klara besked om i vilka områden förtätning kan tillåtas efter en genomförd VA-utbyggnad.

8.3 Säkerställ infrastrukturstråken för VA

Nuvarande och framtida överföringsledningar och huvudledningar för vatten- och avloppsförsörjning är infrastruktur som är avgörande för en hållbar samhällsutveckling. Fysisk planering behöver ta hänsyn till detta behov för att inte skapa situationer där nuvarande eller planerade ledningsstråk hotas av andra planintressen och VA-kollektivet tvingas till omotiverade investeringar till följd av ouppmärksamhet.

8.4 Synliggör de olika typerna av VA-planområden

Den enskilde invånaren är intresserad av att veta vilken vatten- och avloppsförsörjning som är möjlig eller påkallad där man bor eller i ett område man är intresserad av att flytta till. Genom att klassa alla fastigheter (med behov av VA-försörjning) inom kommunen som ett av följande VA-planområden möjliggörs en tydlighet kring frågan om vatten- och avloppsförsörjning. *Enskilt VA-område, VA-bevakningsområde, VA-utredningsområde, VA-utbyggnadsområde, Allmänt VA-område.*